

Šiluvos žinia

Išėjimoje nr. 5 (2008 m. sausis)

siluva.iseivijoje@gmail.com

◇ Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacija, 4545 W. 63rd Street, Chicago IL 60629, U.S.A.
APSIREIŠKIMO 400 METŲ JUBILIEJAUS APLINKRAŠTIS

Algirdo Kazlos nuotraukoje – tautiškai apsiredę maldininkės ir svečiai, nešini parapijų ir organizacijų vėliavomis, 2007 m. rugsėjį nuo Dubysos slėnio keliauja į šventės iškilmes Šiluvoje.

Prasidėjo registracija ir ruošimasis Pasaulio lietuvių dienai Šiluvoje

Jubiliejinės 400 m. iškilmes Lietuvoje švėsime 2008 m. rugsėjo 6-15 dienomis Dievo Motinos apsireiškimo vietoje Šiluvos šventovėje.

2008 m. rugsėjo 15-oji, pirmadienis, yra skirta maldai ir šventimui su lietuviais, gyvenančiais užsienyje ir Lietuvos etninėse žemėse. Kviečiame išėivijos tautiečius bei svečius, švenčiant visas iškilmių dienas, ypač rugsėjo 15-ąją jungtis ir aktyviai dalyvauti šioje išėivijai skirtoje jubiliejaus dienoje. Išėivijos parapijų bendruomenės ir kunigus, organizacijas, chorus, meno grupes, ypač jaunimą kviečiame aktyviai telktis į dienos organizavimą, siūlyti savo prisistatymus, menines ar akademines programas. Šios dienos svarbiausia dalis – Šiluvos aikštėje bendra iškilminga šv. Mišių liturgija. Kviečiame ruoštis, burtis ir liturgijoje gausiai dalyvauti visus maldininkus, išėivijos muzikus, chorus ir ypač jaunimo ansamblius.

Išėivijos dienos programą koordinuoja ir dalyvius registruoja **sesuo Pranciška Bubelytė FDCJ**, el. paštas: pranciskai@yahoo.com, tel. +370-37-730488, mob. +370-650-76520. Adresas: Nasturtų g. 7, Kaunas LT-50181, Lithuania.

Bendra informacija Šiluvos piligrimams – Jono Pauliaus II namuose, el. paštas: jono.pauliaus.namai@kn.lcn.lt, tel. +370-428-79200, mob. +370-687-87124. Adresas: M. Jurgaičio g. 5, Šiluva LT-60432, Raseinių raj., Lithuania.

*Rengiama Šiluvos Jubiliejaus
Pasaulio lietuvių dienos, rugsėjo 15-ios
programa, kurios dalyvius registruoja
sesuo Pranciška Bubelytė.
Laukiame Jūsų pasiūlymų!*

Užsienio lietuvių katalikų sielovada

Šiluva Žemaičių istorijoje

Artėjant Didžiajam Jubiliejui, Kauno arkivyskupijos kurijos pastangomis „Spaudos praktikos“ spaustuvėje Kaune 2007 metų rudenį išleista Stasio Ylos parašyta monografija „Šiluva Žemaičių istorijoje“. Knyga yra 446 puslapių, su spalvotomis nuotraukomis. Leidybą dalinai parėmė Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas, Lietuvių fondas ir kt.

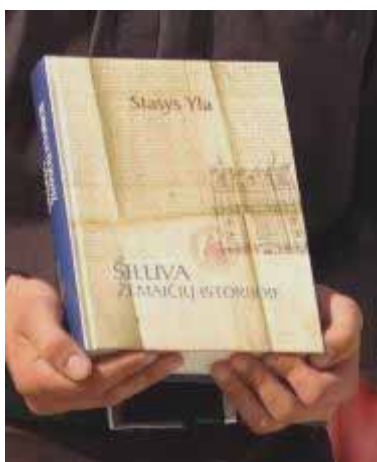
Kunigo Stasio Ylos knyga „Šiluva Žemaičių istorijoje“, su nuotraukomis ir Šiluvos istoriją atspindinčiais dokumentais Lietuvoje pasirodo pirmą kartą. Čia spausdinama 1970 m. JAV išleista monografijos pirma dalis ir antros dalies rankraštis. Tai iki šiol nepamainoma, pirma išsami, gyvai parašyta Šiluvos ir jos bažnyčios istorija. „Šią knygą galima vadinti ir Lietuvos Bažnyčios istorija, kurioje autorius stengiasi nubrėžti taip pat lietuviškumo istorijos gaires“ (dr. Irena Vaišvilaitė).

Naująją knygą apie Šiluvą šiuo metu galima įsigyti (ar užsisakyti atsiumtimui) Kauno arkivyskupijos kurijoje, adresu Rotušės a. 14a, Kaunas LT-44279, Lithuania. Pasiteirauti el. paštu: info@kn.lcn.lt, arba tel. 370-37-409025. Knyga piligriminėmis dienomis ir per Jubilėjaus šventimą rugsėjo mėnesį bus platinama pačioje Šiluvoje.

Knygą „Šiluva Žemaičių istorijoje“ taip pat bus galima įsigyti išeivijoje Jubilėjaus šventėse, kur dalyvaus vyskupai iš Lietuvos: **2008 m. balandžio 5 d. ir lapkričio 2 d.** Anapilyje (Mississauga ON, Kanada); **balandžio 26-27 d.** Dievo Apvaizdos parapijoje (Detroit/Southfield MI, JAV); **gegužės 4 d.** Los Angeles, CA (JAV); **spalio 25-26 d.** Chicago, IL apylinkėse (JAV).

Šiuo metu individualiai atsiumtimui iš Lietuvos užsisakyti knygą galima per „Draugo“ dienraščio knygyną, adresu 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629 U.S.A. Pasiteirauti administracijoje el. paštu: skelbimai@draugas.org, arba telefonu 1-773-585-9500. Numatoma, kad vėliau „Draugo“ knygyną pasieks daugiau kun. S. Ylos knygų.

Šiluvos žinia Išeivijoje

Šiluvos sugrįžimas

Arkivysk. Sigitas Tamkevičius

Dar sovietmečiu varčiau Vakaruose išleistą kun. Stasio Ylos knygą „Šiluva Žemaičių istorijoje“. Deja, tik pirmąją dalį. Antrosios teko laukti labai ilgai. Autorius iškeliavo pas Viešpatį, nespėjęs užbaigti didelį darbą. Kiek buvo džiaugsmo, kai dr. Rapolas Krasauskas perdavė antrosios dalies rankraštį su kun. Ylos labai vargingai rinktomis fotografijomis, nes Šiluva beveik pusę amžiaus buvo už geležinės uždangos.

Tikrai malonus sutapimas, kad artėjant 400 m. Šiluvos Jubiliejui išvysime visą Šiluvos istoriją vienoje knygoje. Tiesa, šiai istorijai trūks skyriaus apie sovietmetį, kurio, gyvendamas Vakaruose, kun. Yla negalėjo išsamiai aprašyti. Jį parašys Lietuvos istorikai, savo akimis regėję, kas vyko Šiluvoje buldozerinio

ateizmo metais. Pritariau redaktorių sprendimui prie kun. Ylos parašytos Šiluvos istorijos nepridėti kitų autorių tekstų.

Labai esame dėkingi ne tik knygos autoriui kun. Ylai, bet ir knygos redaktoriams bei visiems talkininkams, be kurių rūpesčio ir darbo negalėtume džiaugtis šia puikia ir laiku pasirodžiusia Šiluvos istorija.

Šiluva Lietuvos istorijoje užima išskirtinę vietą. Drąsiai galime teigti, kad ją tokia padarė pats dangus. Šiluvos žemė istorijos bėgyje patyrė didelių praradimų; buvo sugriauta net Švč. M. Marijos šventovė, kurioje Krikštą priėmę lietuviai ilgą laiką ištikimai garbino Jėzų Kristų. Švč. M. Marija paskelbė žinią apie savo Sūnų ne kur kitur, bet Šiluvos žemėje. Toji žinia buvo kupina skausmo, nes mūsų protėviai, užmiršę Dievo garbę, „arė ir sėjo“. Ši prieš 400 m. primintoji žinia yra ne mažiau aktuali ir šiandien, kai žmonės sekuliarizmo veikiami užmiršta amžinybės perspektyvą ir dėl to patiria didžiausius dvasinius nuostolius.

Po ilgos žiemos į Lietuvos žemę ir į Šiluvą atėjo pavasaris. Drauge su naujam gyvenimui besikeliančia Lietuva keliasi ir Šiluva. Daugybė piligrimų vėl plaukia į Šiluvą. Vėl čia skamba džiaugsmo giesmės ir be baimės garbinamas Šiluvos Marijos Sūnus. Ši Šiluvos istorijos knyga tebūnie dar vienu džiaugsmo akordu, darniai įsiliejančiu į pagarbos ir meilės giesmę, aidinčią iš tėvų žemę mylinčios lietuvio širdies.

*Ši Šiluvos istorijos knyga
tebūnie dar vienu džiaugsmo akordu,
darniai įsiliejančiu į pagarbos ir meilės
giesmę, aidinčią iš tėvų žemę
mylinčios lietuvio širdies.*

Nepamainoma Šiluvos istorija

Dr. Irena Vaišvilaitė

Lietuvos skaitytoją pagaliau pasiekia kunigo Stasio Ylos knyga „Šiluva Žemaičių istorijoje“.

Knygos autorius – teologas, rašytojas ir katalikų visuomenės veikėjas, Štutgofo koncentracijos stovyklos kalnys kunigas Stasys Yla (1908-1983), po tremties klajonių atsidūręs JAV, darbavosi kapelionu lietuviškame Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vargdienių seserų vienuolyne Konektikuto valstijoje. Šis vienuolynas buvo ir lieka iškilus dvasinio ir kultūrinio to JAV regiono lietuvių gyvenimo centras. Kun. Yla daug prisidėjo prie jo kūrimo. Pats būdamas ypač pamaldus į Švenčiausiąją Dievo Motiną, jis stengėsi išvystyti palaikyti Lietuvos religines tradicijas.

1953 m. išleistoje maldaknygėje „Sveika Marija“ kun. Yla pristatė iškiliausias pamaldumo Švenčiausiąjai Mergelei Lietuvoje apraškas, pradėdamas nuo pamaldumo Šiluvos Dievo Motinai, kurios kultas visoje Lietuvoje itin sustiprėjo pirmosios Nepriklausomybės laikais, kai Šiluva tapo ne tik senosios Žemaičių vyskupijos, bet ir visos Lietuvos šventovė.

Derėtų priminti, kad XX a. pirmoje pusėje itin suklestėjo Švč. Mergelės Marijos apsireiškimų vietose įkurtos šventovės. Tarptautinę šlovę pelnė Lurdas ir Fatima, tačiau tuo pat metu, Bažnyčiai pripažįstant Dievo Motinos apsireiškimus įvairiose Europos šalyse, gausėjo vietinės ar nacionalinės reikšmės šventovių.

Lietuvoje nuo seno buvo daug maldininkų lankomų šventovių, kuriose saugoti malonėmis garsėję Dievo Motinos atvaizdai. Šiluva buvo ypatinga tuo, kad čia ne tik buvo gerbiamas malonėmis garsėjantis Švč. Mergelės paveikslas, bet ir pati Dievo Motina buvo čia apsireiškusį. Lietuvos vyskupai, pirmosios Lietuvos Respublikos metais suplanavę išplėsti Šiluvos Dievo Motinos šventovę, ją pritaikyti vis gausėjantiems maldininkų srautams, tikėjosi, jog Šiluvos vardas paplis ir už Lietuvos ribų. Išėivijoje atsidūrę Lietuvos katalikai šią idėją itin palaikė – būtent Šiluvos Dievo Motinai buvo pašvęsta lietuvių koplyčia didžiausioje JAV Dievo Motinos šventovėje – Nekaltojo Prasidėjimo bazilikoje Vašingtone.

Kunigas marijonas Juozas Vaišnora pabrėžė, jog Šiluvoje „buvo pirmas Marijos apsireiškimas Europoje ir turbūt vienintelis atsitikimas, kai Marija prakalbėjo į kito tikėjimo žmogų“ (Vaišnora J., „Marijos garbinimas Lietuvoje“,

Skaitant šią knygą dar

kartą tampa labai

akivaizdu, kokią žalą

Lietuvos kultūrai padarė

sovietų okupacija,

sunaikinusi arba iš šalies

išvijusi ištisą kartą

išsilavinusių ir aktyvių

vyrų ir moterų.

Roma, 1958, p. 351). Vadovaudamas JAV lietuvių jaunimo pastoracijai kun. Yla būrė Šiluvos kuopeles, tikėdamasis, kad jos padės skleisti pamaldumą Šiluvos Dievo Motinai. „Putnamo seserų“, kaip jas vadina Amerikos lietuviai, 1957 m. paprašytas parašyti nedidelę knygėlę apie Šiluvos Dievo Motiną, kun. Yla mielai sutiko tai padaryti. Rašydamas šį darbą jis susidomėjo ne tik bažnyčios, bet ir miestelio istorija. Kilo sumanymas aprašyti vietovę, parapiją ir Dievo Motinos gerbimą.

Kun. Yla nebuvo istorikas, tačiau domėjosi istorija. Rinkti medžiagą jam padėjo Europoje ir JAV gyvenę lietuviai istorikai. Iš autoriaus pastabų akivaizdu, jog sumanytoji studija sparčiai plėtėsi. Ji dar nebuvo baigta, kai išėivijoje gimė pastoracinės knygų serijos „Krikščionis gyvenime“ sumanymas. Serijos redakcinės

kolegijos narys buvo pats kun. Yla. Matyt, siekis rasti serijai kuo daugiau originalių, lietuvių autorių darbų ir paskatino jį dar nebaigtą rankraštį pertvarkyti taip, kad būtų galima išspausdinti pirmą jo dalį. 1970 m. Putname išleistas pirmas „Šiluvos Žemaičių istorijoje“ tomas pavadintas „Reformacija ir restauracija“. Deja, dėl įvairiausių peripetijų antras tomas iki autoriaus mirties 1983 m. dienos šviesos taip ir neišvydo. Tik dabar Kauno arkivyskupo Sigitto Tamkevičiaus rūpesčiu Lietuvoje pasiryžta išleisti visą knygą. Iš Putnamo pavyko gauti kun. Ylos rankraštį. Paaiškėjo, kad tekstas nėra iki galo užbaigtas – kun. Yla Šiluvos istoriją nuosekliai papasakojo iki XIX a. pabaigos, o apie XX a. sudarė tik planą, kurio, deja, nebeįgyvendino.

Kadangi išėivijoje išleista pirma knygos dalis buvo ir tebėra retas leidinys, nutarta abi dalis sudėti į vieną knygą. Tad besidomintieji Šiluva gauna pirmąją išsamią, gyvai parašytą Šiluvos ir jos bažnyčios istoriją.

Iškilią pasakotojo dovaną turėjęs kun. Yla sudėtingus Šiluvos ir jos apylinkių gyvavimo vingius įaudė į platų Žemaitijos ir visos Lietuvos istorijos audeklą. Šią knygą galima vadinti ir Lietuvos Bažnyčios istorija, kurioje autorius, itin rūpinęsis tautinės tapatybės puoselėjimu, stengiasi nubrėžti ir lietuviškumo istorijos gaires.

Didelį dėmesį kun. Yla skyrė iškiliems Žemaičių vyskupijos ganytojams ir Šiluvos klebonams, per jų gyvenimą ir veiklą atskleidamas daug šventovės ir miestelio gyvenimo detalių. Žinoma, dabartiniams istorikams gal nebus lengva sutikti su tuo, kaip kun. Yla vertina didžiuosius XIX a. sukilimus prieš Rusijos carų valdžią. Autoriaus pažiūros, be abejo, atspindi lietuvių susidūrimus su lenkais ir Lenkija XX a. pirmoje pusėje, paveikusius visą jo kartą.

Kai kurios kun. Ylos pastabos apie evangelikų reformatų bendruomenę ar jos veikėjus ekumenizmo dvasioje išaugusiam skaitytojui gali pasirodyti aštrokos. Tačiau turint omenyje, jog autorius augo, brendo ir tapo kunigu laikais, kai Katalikų Bažnyčia nebuvo palanki ekumenizmui, negalima nepripažinti, kad jo požiūris į kitas krikščioniškas konfesijas yra labai nuosaikus.

Skaitant šią knygą dar kartą tampa labai akivaizdu, kokią žalą Lietuvos kultūrai padarė sovietų okupacija, sunaikinusi arba iš šalies išvijusi ištisą kartą išsilavinusių ir aktyvių vyrų ir moterų. Kun. Yla samprotavo apie žemaičių bajorų nuopelnus palaikant lietuviškumą XIX a., apie ganytojišką ir švietėjišką Bažnyčios veiklą, o Lietuvoje istorikai tuo metu rašė apie tai, kaip bajorija ir Bažnyčia ujo „liaudį“. Populiarių, lengvai skaitomų knygų apie Lietuvos istoriją nebuvo, kelios kartos išaugo nieko nežinodamos apie savo „mažąsias tėvynes“ – apie kaimo ar miestelio istoriją, garsius žmones. „Šiluviams“, kaip juos vadino kun. Yla, galima tik pavydėti, – nors ir pavėluotai, bet jie gauna savo krašto istoriją.

Norisi tikėtis, kad šios knygos pasirodymas paskatins Šiluvos istorijos XX a. tyrinėjimus. Dar labiau norisi tikėtis, jog atsiras istorikas ar istorikai, kurie įvykdys nerealizuotą Ylos sumanymą – parašyti išsamią Dievo Motinos gerbimo Šiluvoje istorija. Tiesa, kun. Ylos knyga, nors ir netiesiogiai, tą istoriją pasakoja – juk viskas, kas vyko Šiluvoje, kas čia buvo statoma, kuriama, ginama, susieta su gilia praeitį siekiančiu pamaldumu Švenčiausiajai Mergelei, šioje vietovėje ypatingu būdu atskleidžiančiai žmonėms Išganytojo malones.

*Vytauto Maželio nuotraukoje –
prof. kun. Stasys Yla (1908-1983)*

Ruošiamos Rožinio koplytėlės

Tvarkant šventąją erdvę, Šiluvos aikštėje abiejomis pusėmis numatyta pastatyti Rožinio (Rožančiaus) maldos koplytėles. Nuo bazilikos dešine puse atskirose koplytėlėse bus Šviesos slėpinių, kaire puse – Skausmo slėpinių atvaizdai. Rožinio malda yra nuo seno lietuvių mylima ir branginama. Tai biblinė malda, kurioje Jėzaus Kristaus gyvenimas ir išganinga misija Dievo garbei apmąstoma drauge su Jo Motina Marija. Pastačius šias Rožinio stotis, piligrimai grupėmis ir atskirai jas apvaikščiojant galės melstis, Marijos užtarimu atnešti Viešpačiui visus savo džiaugsmus, rūpesčius ir padėką.

Nuotraukoje matosi iš medžio sukaltas natūralaus dydžio maketas. Rožinio stotys bus nukaldintos iš akmens, kiekviena 3,5 m aukščio, 1 m pločio ir 0,5 m storio. Prie kryžiaus formos koplytėlės, centre bus įmontuotas iš bronzos nulietas bareljefas. Rožinio koplytėlių kūrimo konkursą laimėjo skulptorius Erikas Daugulis iš Kauno rajono.

Prie kryžiaus formos koplytėlės, centre bus įmontuotas iš bronzos nulietas bareljefas. Šiuo metu skulptorius Erikas Daugulis kuria pirmąjį atvaizdą „Eucharistijos įsteigimas“.

Šiuo metu menininkas kaldina pirmąjį bareljefą "Eucharistijos įsteigimas". 2008 m. iki Jubiliejaus tikimasi pastatyti visas penkias Šviesos slėpinių stotis. Viena koplytėlė kainuos 100 tūkst. litų. Individualius mecenatus ir

organizacijas kviečiame paremti šį darbą ir išiamžinti viso pasaulio piligrimų lankomoje Šiluvos šventovės aikštėje. Aukos siunčiamos per **Lietuvių katalikų religinę šalpą** (Lithuanian Catholic Religious Aid) adresu: 64-25 Perry Avenue, Maspeth, NY 11378-2441 (nurodant „Šiluvos šventovei“). Taip pat auką galima pervesti **Kauno arkivyskupijos kurijai** (Šiluvos šventovei), sąskaitos nr. LT27 7044 0600 0316 3655, AB SEB Vilniaus bankas, SWIFT: CBVI LT 2X, Vilnius, Lithuania. Mecenatų ir aukotojų vardai bei pavardės amžinam dėkingumui ir atminimui įrašomos paaukotoje koplytėlėje ir Šiluvos aukotojų lentose.

Kauno arkivyskupijos informacija

© Šiluvos žinia Išeivijoje

siluva.iseivijoje@gmail.com

Lithuanian Roman Catholic Federation of America, 4545 W. 63rd Street, Chicago IL 60629, U.S.A.